

Χ Α Ι Ρ Ε Τ Ι Σ Μ Ο Σ

ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΔΩΔΩΝΗΣ κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ,

Π Ρ Ο Ε Δ Ρ Ο Υ

ΤΟΥ ΣΥΝΟΔΙΚΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΚΥΝ. ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΩΝ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 22 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2012

Κυρίες και Κύριοι Σύεδροι,

Επιτρέψτε μου, με την ευκαιρία της συγκλήσεως του Συνεδρίου αυτού, εδώ στη Θεσσαλονίκη, την Συμπρωτεύουσα, που εφέτος τις ημέρες αυτές έκλεισε τα 100 χρόνια από την απελευθέρωσή της, να Σας απευθύνω, ως ο Εκπρόσωπος της Εκκλησίας της Ελλάδος και του Προκαθημένου Αυτής, Αρχιεπισκόπου Αθηνών κ. Ιερωνύμου, στην αγάπη σας, την χαρά, τα θερμά συγχαρητήρια και τους επαίνους μας, για την συνέχιση των πρωτοβουλιών σας, όπως η πραγματοποίηση του Συνεδρίου αυτού, με την παρουσία πολλών και διακεκριμένων πολιτικών και εκκλησιαστικών προσωπικοτήτων. Ο εικοστός πρώτος (21^{ος}) αιώνας χαρακτηρίζεται από την δίψα του ανθρώπου να ανακαλύψει ξανά χαμένα μονοπάτια της ψυχής, να στραφεί στην πνευματική αναζήτηση, εσωτερική και εξωτερική, για μία εναλλακτική πρόταση ζωής και επικοινωνίας, που θα τον απομακρύνει από την τεχνολογική εξάρτηση μέσα στην οποία είναι κλεισμένη η κουραστική και εν πολλοίς μονότονη ζωή μας. Ο πλούτος και η ποικιλομορφία του τοπικού πολιτισμού της χώρας μας, η ιστορία και τα χριστιανικά πολυδιάσπαρτα προσκυνήματα μας, αποτελούν μια παγκόσμια κληρονομιά, και υπαγορεύουν την υλοποίηση εναλλακτικής προτάσεως αξιοποιήσεώς των, κατά την περιήγηση τόσο των ενδιαφερομένων και των εντοπίων, όσο και των πολλών και ποικίλων φίλων που μας επισκέπτονται καθημερινά. Στην Ελλάδα, την Χώρα με τα χιλιάδες όμορφα και μοναδικά νησιά, τα μεγαλύτερα και τα μικρότερα, τα ψηλά και χιονοσκέπαστα βουνά, την αδιάκοπη ιστορία τα τελευταία 3.500 χρόνια, τα διάσπαρτα πολιτιστικά και πνευματικά μνημεία, του μοναδικού στον κόσμο πολιτισμού, ενός πολιτισμού που ξεκινά από την αρχαία ελληνική φιλοσοφία και διάνοηση, συνεχίζεται αδιάκοπα στην Χριστιανική και Βυζαντινή Φιλοσοφία, Τέχνη, Παράδοση και Ιστορία τα χριστιανικά Ι. Προσκυνήματα, και οι άλλοι Ιεροί Τόποι αποτελούν, τους ιδανικούς χώρους επίσκεψης όχι μόνο με τη

μορφή και το σκοπό της **θέασης όμορφων τοπίων**, ούτε κάποιων υπολειμμάτων του ενδόξου ιστορικού μουσειακού παρελθόντος κάθε χώρας, αλλά της ανακαλύψεως μίας ζωντανής και ανθηρής χριστιανικής κοινότητας, και της βίωσης ενός αυθεντικού τρόπου ζωής και μαρτυρίας. Ενός τόπου όπου ο άλλος « **Ο Ξ Ε Ν Ο Σ** » έχει τη θέση του και την αξία και την τιμή του, έτσι όπως το Ι. Κείμενο του Ευαγγελίου καθορίζει ακόμα και στην τελική κρίση των ανθρώπων και για τις σχέσεις ημών των πιστών στον Χριστό με τον ξένο και που οφείλει αυτός να είναι, να αντιμετωπίζεται και να παραμένει ως « **Ο Α Δ Ε Λ Φ Ο Σ** ».

Η Εκκλησία της Ελλάδος, δια του Συν. Γραφείου της αναπτύξεως των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων του οποίου έχω την τιμή να είμαι τα τελευταία πέντε χρόνια Πρόεδρος, δείχνει το πόσο σπουδαίο θεωρεί σήμερα τον διάλογο των πολιτισμών, σε παγκόσμιο επίπεδο, με την έμπρακτη δυνατότητα που παρέχεται, δια της επισκέψεως και γνωριμίας των Ι. Προσκυνημάτων μας. **Οι προσκυνηματικές περιηγήσεις ξεφεύγουν από το στενό πλαίσιο του τουριστικού μοντέλου και τις κοσμικής αντίληψης περί Θρησκευτικού Τουρισμού.** Δε στοχεύουν απλά στην απαραίτητη αναψυχή και ξεκούραση που αναζητά εναγωνίως, πολλές φορές, ο άνθρωπος της εποχής μας, αλλά επιδιώκουν να ερεθίσουν τα πνευματικά και θρησκευτικά του αισθητήρια, καλώντας τον σε κάτι ιδιαίτερο και ξεχωριστό. Η Εκκλησία, με την ανάπτυξη του τομέα αυτού, της προσκυνηματικής περιηγήσεως αλλά και την μεθοδική, επιστημονική και συστηματική εργασία που γίνεται δια της Επιτροπής του Συνοδικού Γραφείου Αυτής, στον ευαίσθητο αυτό τομέα εργασίας Της, θέλει να αποδώσει στον χριστιανό και όχι μόνο, αυτό που του ανήκει: **να του δώσει δηλαδή τη χαρά και την αναγκαιότητα των διακοπών, χωρίς όμως να τον αφήσει να ξεπέσει σ' έναν διαλυτικό καταναλωτισμό.** Η εργασία του Συνοδικού Γραφείου των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων, **εδράζεται πάνω σε τέσσερις (4) πνευματικούς Πυλώνες.**

Α. ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΥ ΠΛΟΥΤΟΥ

Ο Ελλαδικός χώρος είναι κατάσπαρτος από ιερά σημεία και προορισμούς, δηλωτικούς της διαχρονικής θρησκευτικότητας που χαρακτηρίζει τον λαό και μαρτυρούν ότι ο τόπος μας είναι ζυμωμένος με την Ορθόδοξη Χριστιανική πίστη και

αυτή, με τη σειρά της, ζυμωμένη με τις τύχες και την ιστορική μοίρα του λαού. Αυτοί οι τόποι μπορούν να γίνουν, έτι περισσότερο, **προσκυνηματικοί προορισμοί**, προσφέροντας στους επισκέπτες τους πράγματα που δε θα βρουν αλλού. Προσφέρουν εμπειρία της Ορθόδοξης πίστης και παράδοσης, όπως αυτή διασώζεται διαχρονικά στα μοναδικά Μοναστικά κέντρα της πατρίδος μας. Μοναστικές κοινότητες, όπως του Αγίου Όρους και των Μετεώρων, αποτελούν αναγνωρισμένα και κατοχυρωμένα σημεία θρησκευτικής αναφοράς, οικουμενικής εμβέλειας. Στα Μοναστήρια μας συναντά κανείς την αυθεντική και γνήσια έκφραση της Ορθοδοξίας, την καθάρια όψη του λατρευτικού μας πλούτου, την ανεπηρέαστη, από κοσμικές παρεμβάσεις, μορφή της Ορθόδοξης πνευματικότητας.

B. ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΠΛΟΥΤΟΥ

Η ανάπτυξη των Προσκυνηματικών περιηγήσεων μπορεί να συμβάλει καθοριστικά στην προσέγγιση της Ελληνικής ιστορίας, **καθώς πλήθος θρησκευτικών προορισμών** είναι συνδεδεμένοι με την ιστορική πορεία του τόπου. Η αλήθεια αυτή είναι καρπός της διαχρονικής συνεισφοράς της Εκκλησίας στους ιστορικούς αγώνες του Έθνους και της ευεργετικής, σε βαθμό θυσίας, παρουσίας της σε κορυφαίους σταθμούς της νεότερης και όχι μόνο ιστορίας. Είναι, όμως και απόδειξη του ρόλου που καλείται να διαδραματίσει η Εκκλησία στην πορεία του χρόνου, **που δεν περιορίζεται στην μονομερή κάλυψη θρησκευτικών αναγκών, αλλά επεκτείνεται στην καθολική αντιμετώπιση των προβλημάτων και κρίσεων του λαού, που συχνά, χαρακτηρίζουν ολόκληρες ιστορικές εποχές και περιόδους.**

Γ. ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΜΑΣ ΠΛΟΥΤΟΥ

Η πρόταση των Προσκυνηματικών περιηγήσεων έχει και πολιτιστικό περιεχόμενο. Ο τόπος αυτός ευλογήθηκε να διαθέτει πολιτισμό διαχρονικά ζωντανό, που λειτούργησε και λειτουργεί ως φως πορείας του παγκόσμιου πολιτισμού. Τα Μοναστήρια, καθώς και παλαιοί Ναοί των πόλεων και των χωριών, λειτούργησαν **και ως εργαστήρια παραγωγής πολιτισμού**, σε περιόδους, μάλιστα, κατά τις οποίες το Έθνος απειλήθηκε και γνώρισε πολιτιστική ένδεια και παρακμή. Οι Προσκυνηματικοί προορισμοί λειτουργούν σήμερα **και ως θεραπευτήρια Τέχνης και Πολιτισμού**. Ευγενείς τέχνες όπως η Αγιογραφία, η ψηφιδογραφία, η ξυλογλυπτική, η

μαρμαρογλυπτική, η συντήρηση κειμηλίων, η υφαντουργία κ.άλ. διασώζονται και ευδοκιμούν, παράγοντας μοναδικής πολιτιστικής και θρησκευτικής αξίας έργα τέχνης. Στα Εκκλησιαστικά μας Μουσεία διαφυλάσσονται Ι. Εικόνες, Λειτουργικά Σκεύη, ιερά άμφια και εξαρτήματα, άμεσα συνδεδεμένα με την πολιτιστική μας κληρονομιά, που έχει τις ρίζες της πολύ βαθιά στο χρόνο. Λειτουργούν περίφημες Βιβλιοθήκες στα ράφια των οποίων κρύβονται αριστουργήματα των Αρχαίων Ελλήνων συγγραφέων, των Αγ. Πατέρων της Εκκλησίας, πρωτότυπες και σπάνιες ιστορικές εκδόσεις, αλλά και χειρόγραφα, έργα των μοναχών του παρελθόντος, που διέσωσαν από την εξαφάνιση τα απαραίτητα μνημεία του λόγου και της γραφής των Ελλήνων και όχι μόνο, μέχρι τις μέρες μας.

Δ. ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ

Η διαμόρφωση οικολογικής συνείδησης από τους ανθρώπους της εποχής μας, η προώθηση της λεγόμενης «πράσινης ανάπτυξης», μπορούν κάλλιστα να βοηθηθούν μέσω των Προσκυνηματικών περιηγήσεων. Το οικοσύστημα στην Πατρίδα μας, παρά τα ισχυρά πλήγματα που έχει υποστεί τις τελευταίες δεκαετίες, εξακολουθεί να διατηρείται σε άκρως ικανοποιητικά επίπεδα και να προκαλεί παγκόσμιο ενδιαφέρον. Σ' αυτό το μοναδικού φυσικού κάλλους Ελληνικό οικοσύστημα ο Θεός «φύτεψε» ιερούς τόπους μοναχικής ασκήσεως και προσκυνήματος, που μπορούν να λειτουργήσουν ελκυστικά για την προσέλκυση προσκυνητών, χωρίς, όμως, να παραβιάζεται η αυτοτέλεια, η ελευθερία και η ησυχία των εγκαταβιούντων σ' αυτούς.

Έρχομαι τώρα δι' ολίγων στις τελευταίες δράσεις του Συνοδικού

Γραφείου μας.

1. Α΄ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΗΓΗΣΕΩΝ (ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2009) Το Συνέδριο αυτό έγινε στη Ζάκυνθο με την συμμετοχή τριών (3) Προκαθημένων εξήντα (60) Μητροπολιτών και Επισκόπων και πεντακοσίων (500) περίπου συνέδρων Κληρικών και Λαϊκών. Οι επιστημονικές εισηγήσεις που αναπτύχθηκαν σε αυτό το Συνέδριο για την ιστορία του Θρησκευτικού Λεγομένου Τουρισμού αλλά κυρίως η αντίληψη της Εκκλησίας και η ειδοποιός διαφορά μεταξύ του Θρησκευτικού Τουρισμού και Προσκυνηματικών Περιηγήσεων είναι από τα σημαντικότερα αποτελέσματα που εξήχθησαν με άλλα ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ

από αυτό. Στην επίσημη Ιστοσελίδα της Εκκλησίας της Ελλάδος (www.ecclesia.gr) και στον οικείο τόπο του Συνοδικού Γραφείου μπορεί κανείς να δει όλες τις Εισηγήσεις και τα Πορίσματα του Συνεδρίου Αυτού. **Επιθυμία και προσπάθεια γίνεται, ώστε σε συνεργασία με τις Περιφέρειες της Βορείου Ελλάδος να πραγματοποιηθεί ανάλογο και μεγαλύτερο ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΟ Συνέδριο, εντός του έτους 2013, σε μητροπολιτική έδρα της Θράκης.**

2. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ-ΕΟΤ-ΣΥΝΔΕΣΜΟ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ-ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Το Συνοδικό Γραφείο συμμετέχει σε κοινή επιτροπή μεταξύ του Ελληνικού Υπουργείου Τουρισμού και Ε.Ο.Τ με σκοπό την καλύτερη προβολή εντός και εκτός της Ελλάδος των Ι. Προσκυνημάτων και των Ι Μονών, ως και για την εξεύρεση λύσεων επί πρακτικών θεμάτων και προβλημάτων όπως π.χ. το θέμα του αριθμού της επισκεψιμότητας σε κάποιους Ι Χώρους, την φιλοξενία, τα θέματα VISA κ.λ.π. Επίσης διά του Η.Α.Τ.Τ.Α. έχει προχωρήσει στην διανομή σχετικού «**ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ** » προς όλα τα Τουριστικά Γραφεία της Χώρας με σκοπό την επεξεργασία και στη μετά ταύτα προβολή και έκθεση των απαντήσεων που θα δοθούν από τις εμπειρίες αυτών των Γραφείων και την στη συνέχεια κατάρτιση λίστας των προτεινόμενων, υπό του Συνοδικού Γραφείου, ικανών Ταξιδιωτικών Πρακτορείων για την έναρξη και συνεργασία με την Εκκλησία της Ελλάδος.

3. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΑΘΕΣΗ ΟΠΤΙΚΟΑΚΟΥΣΤΙΚΟΥ ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΟΥ ΚΑΙ ΕΝΤΥΠΟΥ ΥΛΙΚΟΥ.

Το Συνοδικό Γραφείο εκπροσωπώντας τις 80 Ι. Μητροπόλεις της Εκκλησίας της Ελλάδος συμμετέχει, όπου επισήμως προσκληθεί σε Διεθνείς Εκθέσεις Τουρισμού ή Συνέδρια όπου μαζί με την κατάθεση των σκέψεων και ιδεών της επί των θεμάτων και των εμπειριών της, διαθέτει και σε Τουριστικούς Πράκτορες και στο κοινό που τις επισκέπτεται ποσότητες ξενόγλωσσου υλικού περί των Ι. Προσκυνημάτων και Ι. Μονών και δίνεται έτσι η ευκαιρία για την προώθηση ειδικών εκκλησιαστικών προσκυνηματικών προγραμμάτων και οδηγιών διαδρομών και επισκέψεων.

4. ΥΠΟΓΡΑΦΗ «ΣΥΜΦΩΝΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ» ΜΕ ΤΙΣ ΑΛΛΕΣ ΟΡΘΟΔΟΞΕΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΕΣ ΕΚΚΛΗΣΙΕΣ ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΤΗ ΡΩΜΗ.

Για την συστηματικότερη κοινή εργασία-συνεργασία και τον συντονισμό κοινών δράσεων των Ορθοδόξων Χριστιανικών Εκκλησιών αλλά και των άλλων Χριστιανικών Ομολογιών, το Συνοδικό Γραφείο εκπονεί και επεξεργάζεται ξεχωριστά για κάθε Χώρα, ύστερα πάντα από σχετική επεξεργασία κοινών επιμέρους ειδικών Επιτροπών, «ΣΥΜΦΩΝΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ» που συν-υπογράφονται μετά από τις επίσημες Εκκλησιαστικές Αρχές, με τελικό σκοπό την σωστή ανάπτυξη, την προώθηση, την παρουσίαση και την προβολή των Προσκυνηματικών Περιηγήσεων-Διαδρομών και την κατάλληλα προετοιμασμένη υποδοχή των προσκυνητών. Τέτοιας μορφής «ΣΥΜΦΩΝΟ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ» έχει ήδη υπογραφεί επισήμως, με το Προσκυνηματικό Κέντρο του Πατριαρχείου της Μόσχας τον περασμένο Οκτώβριο και ετοιμάζονται συνεργασίες και επαφές με τις Ορθόδοξες Εκκλησίες της Βουλγαρίας, της Κύπρου, της Ρουμανίας και της Αλβανίας αλλά και με το επίσημο Ταξιδιωτικό Γραφείο του Βατικανού, έτσι όπως εκφράστηκε από αυτό, στην τελευταία επίσκεψη του Πανοσιολογιωτάτου Αρχιμ. κ. Σπυρίδωνος Κατραμάδου, Γραμματέως μας, κατά την επίσκεψή του πριν από δέκα ημέρες στη Ρώμη.

5. ΠΑΡΑΓΩΓΗ DVD'S ΚΑΙ CD'S

Τέλος, έχει εκδηλωθεί μεγάλο ενδιαφέρον συνεργασίας από Ιδιωτικούς και Δημοσίους Φορείς της Χώρας και όχι μόνο, με το Συνοδικό Γραφείο για την έκδοση σε ψηφιακή πολύγλωσση μορφή (CD'S και DVD'S) όλων των πολιτιστικών μνημείων και των Ι. Προσκυνημάτων και Ι. Μονών των Ι. Μητροπόλεων της Εκκλησίας της Ελλάδος και ευελπιστούμε πολύ σύντομα να έχουμε απτά και ορατά αποτελέσματα και στο θέμα αυτό. Μένουν να γίνουν ακόμα πάρα πολλά και μας προβληματίζει θετικά επίσης και η συνεργασία μας με τα Πανεπιστημιακά Ιδρύματα, τους Ακαδημαϊκούς αλλά και τις Σχολές Ξεναγών της Χώρας.

Αγαπητοί μου, Μεταφέροντες τις ευχές του Αρχιεπισκόπου Αθηνών κ. Ιερωνύμου, σας ευχαριστώ για την υπομονή που είχατε να ακούσετε τους βασικούς άξονες εργασίας του Συνοδικού Γραφείου μας ως και τις τελευταίες δράσεις του, και σας εύχομαι εκ μέσης ψυχής και καρδιάς, κάθε επιτυχία στο Συνέδριό μας. Ευχαριστώ.